KURJER WARSZAWSKI

D. 9. Października.
SOBOTA.
ROK 1830.

№ 271.

WSPOMNIENIA.
Zgon Tomasza Młodzianowskiego Teologa 1686.

W roku zeszłym szkolnym było w Uniwersytecie Warszawskim uczniów 756; mianowicie w wydziale teologicznym 49; w wydziale prawa i administracji 399; w wydziale lekarskim 165; w wydziale filozoficznym 110, do tego z innych wydziałów uczęszczało na ten wydział 331 uczniów; w wydziale nauk i sztuk pięknych 331. Amatórów na ten wydział 13. (Jest to wyiątek z opisu otwarcia Królewskiego Uniwersytetu Warsz: umieszczonego w świeżo wyszłym IX zeszycie Pamiętnika umieiętności, wydawanego przez Profesora *Szyrmę*; w tym zeszycie są oraz umieszczone rozmaite artykuły a szczególniej, Ekonomja polityczna *Droza*, Stan więzień w Ameryce przez *Kożuchowskiego*, Doniesienia i uwagi o nowo wyszłych dziełach, Poezje i t. p.

Za 100 zł. w Listach Zast: nie licząc w to wartości kuponu wynoszącej zł. 1 gr. 5 1/3, żądaią zł. 93.— Za Obligacje Udział: daią zł. 324.

W ciągu 1829 roku, wyrobiono piwa w różnych gatunkach w Warszawie: Porteru beczek 8,624, Piwa zbytkowego b: 4,411, Dubeltowego b: 23,066, Szlacheckiego b: 42,153, Marcowego 246,239. W ogóle beczek 324,593.— Znaczniejsi fabrykanci Porteru byli PP. *Hall et Comp: Glimpf*, *Wejss Franciszek* PP. *Wasilewski i Sommer*. Piwowarów w Warszawie iest w ogóle 56.

Brat mój *Tugendhold* W: Cenzor literatury Hebr: przy Uniwersytecie *Wileńskim*, uskuteczniwszy tłómaczenie wierszem niemieckim całego poematu polsk: p. t. *Myszeis*, wydał obecnie 1szy poszyt, obejmuiący, obok textu polskiego, tłumaczenie 2ch pierwszych pieśni wzmiankowanego poematu, który to poszyt sprzedaie się w Warszawie w księgarniach Zawadzkiego i Węckiego, oraz Merzbacha po zł. 1 gr. 20. Kwota takowa uważać się będzie za część prenumeraty, wynoszącej w ogóle zł. 4; a zatem, nabywaiący teraz wspomniony poszyt, dostaną póżniej za zł. 2 gr. 10, następuiących 8 pieśni, które w podobnym formacie (in 12mo), po zebraniu summy na pokrycie kosztów drukarskich potrzebnej, niezwłocznie pójdą pod prassę. Spodziewać się wypada, iż szanowni literaci zechcą liczną prenumeratą wspierać przywiązanego do literatury ojczystej rodaka, który pragnie dać poznać Niemcom, szczytny Jenjusz rymotwórczy i rzadki dowcip nieśmiertelnego Krasickiego, tego tak sprawiedliwie w narodzie swoim uwielbionego poety. Przytem, oznajmuię szanownym osobom, które prenumerowały na oryginalną w ięzyku niemieckim pracę brata moiego, p: t: *der Mensch ein Ebenbild Gottes*, iż ta, iuż się w Wilnie drukuie i wkrótce na świat wyjdzie. J. T.

Do dnia 3 b. m. niemal najpiękniejsza trwała pogoda, a tak co do deszczów drugi raz *Meteorolog Wiejski* uchybia. Podług iego tłumaczenia się, pochodzi to ztąd iż w *Fizyce* nie iest ieszcze wiadomem, ani *teorycznie*, ani *praktycznie*, o ile cieplik w powietrzu (gdy to iest spokojnem) rozchodzi się prędzej od wilgoci, to iest od wody w powietrzu rozpuszczonej; która to wiadomość każdemu Meteorologowi koniecznie iest potrzebną. Bardzo więc

byłoby rzeczą pożyteczną dla ludzkości. Gdyby którykolwiek Fizyk temu przedmiotowi pracę swoią poświęcił i wątpliwości ile mogąc objaśnił.

Na wczorajszy Koncert mało przybyło słuchaczów; JPani *Brendzeri* po pierwszej części tak zasłabła, iż druga część nie mogła być wykonaną.

Widzieliśmy 2 rysunki bardzo pięknie litografowane, które ciągle wychodzić będą iak donosi następuiący program. *Pamiątki historji Polskiej czyli Portrety sławnych Polaków* i Ryciny historyczne wychodzić będą w litografji T. *Wiwiego*, na pięknym papierze francuzkim. Co miesiąc wychodzić będzie 2 rycin, z tych iedna historyczna, drugi portret, 12 takich rycin stanowić będzie poszyt, 2 portrety stanowić będą oddział, do każdego oddziału dołączony będzie w takimże formacie opis historyczny każdej ryciny wyiętej z dzieł *Naruszewicza*, *Niemcewicza* i innych. Pierwsze 2 ryciny wyjdą 1 Grudnia. Prenumerata przyjmuie się u Dal Troza, Gliksberga, Brzeziny, Magnusa i Merzbacha po zł. 4 gr: 8 miesięcznie, gdzie zaraz można będzie widzieć próby pierwszych 2ch rycin. PP. Prenumeratorowie raczą się co 1go każdego miesiąca zgłaszać po ryciny.

Kommissarz Policji Cyrkułu 7go Miasta Stołecznego Warszawy. Zawiadamia Szanownych Obywateli Cyrkułu 7go, że Kancellarją swoią przeniosł pod Nr 2768 Lit: A. przy ulicy Alexandrja do domu dawniej Zienteckich teraz Stefanowicza. — *Piotrkowski.*

Dziś rano ciepła stopni 4. Wczoraj w połud: 7.

Rodak nasz, znakomity Artysta P. *Korneli Sztatler* Proffesor Malarstwa w Uniwersytecie Krakowskim, wracaiący z *Rzymu* bawi od kilku tygodni w *Puławach*.

Gazeta Petersburska zawiera następne ogłoszenie: „Grasuiąca powiększej części w ostatnich czasach w Azji epidemiczna choroba *Cholera morbus*, w zeszłym i bieżącym roku zjawiła się z całą siłą w niektórych prowincjach Państwa Rossyjskiego. Wszelkie dzieła traktuiące dotąd o tej chorobie, w zastosowaniu okazuią się być niedostatecznemi, a stopniowe iej szerzenie się grozi całej europie okropnemi skutkami. Rząd Rossyjski maiąc na względzie dobro powszechne, wzywa wszystkich Lekarzy w Rossji, Niemczech, Węgrzech, Anglji, Szwecji, Danji i Włoszech do ścisłego wybadania i opisania tej epidemicznej *Cholery*. W takowem dziele, należy: 1) Jasno i szczegółowie wyłożyć własności choroby. 2) Wskazać przyczyny z iakich powstaie. 3) Jak się rozchodzi. 4) Doświadczeniami pewnemi i ścisłemi roztrzygnąć czy się udziela sposobem innych zaraźliwych chorob, lub nie. 5) Jakie zatem powinny być środki ochrony i ostrożności. i 6) Jakie są sposoby pewnego leczenia. Dzieła te mogą być pisane po Rossyjsku, Łacinie, Niemiecku, Angielsku i Włosku i maią być przesłane do Rady Lekarskiej w Petersburgu przed 1 Września przyszłego 1831. Za najlepsze i zupełnie odpowiadaiące potrzebie dzieło, Rząd Rossyjski przeznacza 25,000 rubli assy: nagrody.“— W następnym miesiącu maią wyjść w Petersburgu w drukarni Kraia, *Poezje Napoleona-Felixa Żaby*.

Do niepewnych wiadomości należy, że Krolewicz *Michał* przewiduiąc powszechne zaburzenie w *Portugalji*, wyiechał do *Hiszpanji*; również i ta że Jenerał *Mina* został złapany iuż w *Hiszpanji* i rozstrzelany.— W *Hiszpanji* w bardzo wielu miejscach powstaią codziennie rozruchy.— Xże *Montebello* przywiozłszy list Królowi Hiszpańskiemu od Króla Franc: *Filipa*, bawił tylko kilkanaście godzin w *Madrycie* i wrócił do *Paryża*.— Rząd Królestwa

Bawarskiego używa wszelkich środków aby zapobiedz zaburzeniom w tym kraiu, lecz już okazały się ich znaki.— Sejm Królestwa *Saskiego* ma być wkrótce zwołany.— Dnia 4 z. m. w *Neapolu* była okropna burza! — Ciągle donoszą o krwawych walkach trwaiących przez kilka dni w *Bruxelli* i innych miastach Niderlandzkich, niektórzy z obywateli tak zawzięcie walczyli że maią po kilkanaście ran, całe miasto iest obrazem poboiowiska.— Król Francuzki dnia 26 z. m. z całą rodziną znajdował się w Teatrze.— Mówią że do *Algieru* będzie wysłanych 25,000 ludzi z wojska Francuzkiego.— Wszyscy Ministrowie Hiszpańscy są zmienieni. — W *Meklemburskiem* spokojność przywrócono zupełnie.— Xże *Brunświcko Oleśnicki* zniechęcony niespokojnością mieszkańców *Brunświka*, miał oświadczyć, że nie przyjmie rządów tego Xtwa.— Wszystkie forteceNiderlandzkie są spiesznie uzbraiane. Sejm w *Hadze* odbywa się dość spokojnie. Nakazano powszechne rekrutowanie do wojska; każdy mężczyzna maiący lat od 28 do 40 iest obowiązany służyć w wojsku.

W *Paryżu* kupcy narzekaią że teraz nierównie iest mniejszy odbyt wszelkich towarów a osobliwie zbytkowych.— Król *Karol X* bawi w Anglji pod nazwiskiem Hrabiego *Pontje*. — Słychać że Posłem Francuzkim przy dworze Petersburskim będzie mianowany Marszałek *Mortje*. — Jle dotąd wiadomo, *Bruxella* tyle ucierpiała, że trzeba wiele lat aby wróciła do dawnej świetności. Prawie każdy dom iest uszkodzony, a najbardziej pałace Królewskie; krew lała się po ulicach! najsławniejsze rękodzielnie zniszczone! — W *Prezburgu* ciągle z powodu Koronacji, trwaią wspaniałe uczty; nowo Koronowany Następca spełnił za zdrowie narodu Węgierskiego, co wznieciło zapał powszechny. — Rząd francuzki rozkazał władzom pogranicznym, aby się nie mieszały do zaburzeń Niderlandzkich i burzycielom niedawały pomocy.— Niedawno dano w *Birmingham* w Anglji wielką ucztę dla Xcia *Wellingtona* i Pana *Peel*, którzy zwiedziwszy zakłady kunsztu i przemysłu miasta, przybyli do oczekuiącego ich towarzystwa. Z wielką radością spełniono toasty obu znakomitych gości, którzy w pochlebnych wyrazach oświadczyli podziękowanie, nie wzmiankuiąc bynajmniej o polityce kraiowej i zagranicznej. — Przez Xięstwo *Hesko-Darmsztadzkie* przechodziło 15,000 wojska Pruskiego udaiąc się ku *Renowi*.

Olbrzym Kanadyjski. Modest Malhoit, rodem z Kanady, stał się głośnym w Stanach Zjednoczonych swoją olbrzymią postawą. Waży 619 funt: wysokość iest 6 stóp: 4 i pół cale, a obwód iego ciała ma 7, łytki maią grubości po 3 stopy i 4 i pół cale. Człowiek ten iest podobno najogromnieyszym na świecie. Chociaż ma lat 64 i dźwiga tak wielką tuszę, zachowuie iednak żywość w poruszeniach. Przechodzi po izbie krokiem łatwym, ale podłoga zdaie się pod nim uginać. Kiedy siedzi na szerokiem krześle i pukle białych iego włosów spadaią mu na ramiona, ma postać nader poważną; twarz iego ma wyraz zdrowia i zadowolenia. Malhoit oddycha bez trudności, może ujść pół mili bez znużenia. Apetyt ma dobry, ale niepomierny. Nadzwyczajny ten człowiek pochodzi od pierwszych osadników Francuz: w *Kanadzie*. Ojciec iego, rolnik w St. *Jean* blisko *Kwebeku*, miał pięć stop [illegible] cali. Sam był wprawdzie szczupły, lecz miał żonę niemniej od syna ogromną. *Modest Malhoit* był cieślą i uchodził za pilnego i przemyślnego rzemieślnika. W końcu swego czeladnictwa, sporządził ze swoim bratem bryg, na którym żeglował lat ośm, po

czem oddał dowództwo brygu iednemu ze swoich krewnych. Bryg odpłynął do Europy i co się z nim dalej stało, niewiadomo. *Modest Malhoit* chwycił się wtenczas rolnictwa. Wiele lat dziwiono się w Stanach Zjednoczonych iego wysokiemu wzrostowi i nadzwyczajnej sile. Dźwigał bez trudności ciężar 6ciu cwt. Od lat 24 ciało iego zaczęło codzień przyrastać, aż doszło do potwornego ogromu, iaki ma teraz. *Malhoit* iest żonaty i ma czworo dzieci. Jeden z synów pomaga mu kiedy się pokazuie ciekawym. Syn ten iest wzrostu średniego; ale iedna z siostr iego maiąca lat 20, zamężna w Kanadzie i matka pięciorga dzieci, waży około 300 funtów. (z Tyg: P.)

Z pomiędzy licznych prowincji *dawnej Polski*, najobfitszem w piękne położenia, w żyzność ziemi i bogate dary natury iest bezwątpienia *Podole*. Skały, góry, doliny, tworzą tu wszędzie prawie wspaniałe widoki, urozmaicone mnóstwem rzek i rozległemi obszarami zboża, ale nadewszystko podnosi ten urok wiele historycznych pamiątek. Między innemi przeieżdżałem przez sławną w dzieiach naszych wieś *Pilawce*. Jest to wieś najpiękniejsza na *Podolu*, leży w części iego graniczącej z południową wschodnią stroną Wołynia w Powiecie *Lityńskim*, w położeniu najrozkoszniejszem; widok tej wsi zdumiewa pod każdym względem. Wszystkie domy włościańskie w liczbie blisko 90 zbudowane najporządniej, otoczone są fruktowemi sadami, które nadaią całej widok bardzo rozległego ogrodu, środkiem wsi płynie strumyk którego wody przytykaią do niektórych domów włościańskich, a od połowy wsi tworzą dwa ogromne stawy, ieden ciągnący się do miasta *Pilawy*, a drugi rozlewa się niedaleko domu mieszkalnego Dziedziców tej maiętności WW. *Dorożyńskich*, których staraniem *Pilawce* są tak kwitnące. Oprócz stawu otacza mieszkanie głęboka starożytna fosa, tak, iż gdy brama zostanie zamknięta, wnijście w obwód zabudowań dworskich iest trudne; do dworu przytyka prześliczny ogród fruktowy, przedzielony sadzawką łączącą obydwa wspomnione stawy, a z nad której oko używa najprzyiemniejszego widoku. Wiadomo z dzieiów że w czasie bezkrólewia po Władysławie IV, *Chmielnicki* który miał w iakowąś umowę z tym Królem i *Ossolińskim*, gdy ujrzał iż Sejm Konwokacyjny udaremnił wszystkie widoki, przerwał nieczynność w którą go wprawił zgon Władysława IV, i ciągnął do Polski. Na odparcie *Kozaków*, przeznaczono 36,000 kwarcianego wojska, pod dowództwem 3ch regimentarzy, któremi byli: *Władysław Ostrorog* Woiewoda Sandomierski, *Alexander Koniecpolski* Chorąży Koronny, *Mikołaj Ostrorog* Podczaszy Koronny. Tym regimentarzom dodano 26 Kommissarzy, z któremi połączył się *Jeremjasz Wiszniowiecki*. Całe wspomnione wojsko liczące drugą taką lub większą liczbę *Ciurów*, i ludzi nieszeregowych, rozłożyło się obozem właśnie pod ta wsią *Pilawcami* którąśmy powyżej opisali. Niezgoda między tak wielu wodzami, niedozwoliła wyruszyć w pole, dopiero w pół roku nastąpiło nieiakie poiednanie, gdy tym czasem *Chmielnicki* z wielkiemi siłami iuż ciągnął. Postrach i doszłe wiadomości o niezgodach na Sejmie odjęły odwagę. Obóz pod *Pilawcami* 28 Września 1648, haniebnie opuszczono. *Chmielnicki* puścił się w pogoń, zdobył ogromny tabór i tłum dopędzony wyciął, takie są podania historyczne. Dotąd w *Pilawcach* znajduią się znaczne ślady tego zdarzenia; na dziedzińcu zabudowań folwarcznych, który iak wspomnieliśmy, otoczony iest głęboką fossą, wykopano przed kilką

laty wiele pancerzy żelaznych i innych zbroi. Sama fossa starożytna dowodzi, że w tem miejscu musiało być obronne stanowisko, lecz sądząc z niewielkiej przestrzeni, zdaie się iż tu nie był główny obóz polaków, ale zapewne tylko regimentarzy, i innej starszyzny. Na południe wsi rozciąga się czarny bardzo gęsty las, w środku którego znajdnie się rozległy obwód otoczony wielkim wałem nieiako w czworogran zrobiony, zatem bez wątpienia tu musiał być obóz owego wojska kwarcianego i ciurów. Dziś cały ten obwód zarosły iest bardzo piękną grabiną. Winienem wspomnieć iedną ieszcze okoliczność, która zdaie się być najważniejszą; przed kilką laty odkryto w tym Obwodzie, duży dół, cały napełniony głowami ludzkiemi; gdy iak wiadomo *Chmielnicki* w pogoni dopędził i wyciął znaczną część obozu, tedy zdaie się iż nie są to głowy owych wyciętych, bo pocóż miałby ich na powrót przywozić, zresztą dla czego same głowy? Czy to nie będą głowy iakich przestępców skazanych na karę śmierci; pewnie to są głowy poległej Szlachty, zwykle w obozie schronienia szukaiącej. Wyiaśnienie tej wątpliweści zostawiam biegłym w starożytnościach oiczystych, dodaię tylko, że Lud tameczny wie iedynie że tam była kiedyś wojna, lecz żadne iej szczegóły nieprzechowały się w iego pamięci. — R.

Artykuł nadesłany.—Czytaiąc w rozlicznych pismach perjodycznych w naszym kraiu wychodzących wyrażone życzenia przez różne Osoby, względem obrocenia summy przeszło siedmiu miljonów złp: uchwalonej na ostatnim Sejmie, na wystawienie pomnika Wskrzesicielowi Ojczyzny naszej wiekopomnej pamięci Cesarzowi i Królowi Polsk: ALEXANDROWI; mniemam, iż i mnie iako Polakowi Szanowna Publiczność w materji tak interessuiącej każdego Obywatela, tak dawnej, iak i nowej Polski, z pobłażeniem dozwolić raczy, wynurzenia swych myśli. Znam Ja to za nadto że Osoba moia, a tem samem i zdanie nie może iść w równi z zdaniami Osób, powagą, znaiomością rzeczy, i bystrością dowcipu, daleko mnie przewyższaiących, które iuż w tym względzie Publiczności, otworzyli swe chęci. Zdaie mi się iednak iż objąwszy wszystkie te proiekta, które Ja czytałem we względzie wystawienia wiecznej pamiątki, Nadawcy Pokoiu Europie, pominięto czyli niechciano dać względu na tę okoliczność stanowiącą, że wystawić się maiący pomnik przez Polaków, dla Ich Pierwszego Króla, powinien być zakładem wiecznym, i nieiako źródłem, utrzymuiącym, i przysposabiaiącym Narod Polski, do tych wielkich celów, iakie Cesarz ALEXANDER w przywróceniu Polski mieć mógł. W tym bowiem duchu wystawiony pomnik, co nikt niezaprzeczy, byłby dowodem największej wdzięczności Polaków, dla Ich Ojca i Króla. Po śmierci bowiem Jego pomniąc Polacy na wielkie cele, wystawiaią zakład, który ma utrzymać nadaną swobodę, oraz być rękojmią i pomocą, do wyniknąć mogącej szczęśliwości, z wielkiej Polityki swego Oswobodziciela. Lecz zgodziwszy się na to, iż tak wielkiemu Monarsze, iakim był Cesarz i Król ALEXANDER, podobny pomnik stawiać należy, zachodzi daleko trudniejsza droga, w wybraniu i ustanowieniu takowych środków, któreby podobny zakład, w sobie łączyć mogły; i rozliczne dopiero ścieranie różnych pism, oraz myśli podanych przez Osoby, prawdziwie duchem Polskim ożywione, uczynione zagadnienie w sposób Polityczno-Ekonomiczny rozwiązać może.'? Dla tego za daleko posunęlibyśmy się otwieraiąc nasz główny cel, gdybyśmy i podobny zakład zaraz proponować chcieli, podane bowiem przez Nas środki, zapewnie wszystkich cech, odpowiadaiących założonemu celowi nieobejmowałyby; rzecz ta większego wytrawienia, i otwarcia zdań Publiczności wymaga. Nawiasowo iednak wspominamy, iż rzucona myśl przez Pana R. S. względem obrócenia funduszu, na zakupienie gruntów dla Włościan, pod żadnym względem w styczności z naszym zakładem zostawać niemoże, gdyż się sprzeciwia głównej zasadzie Rządów ustalonych, iakiemi są Konstytucyjno Monarchiczne, aby niezmieniać raptownie stanu Ekonomicznego Narodu, lecz podawać tylko środki, i ułatwiać stosunki, któreby wolności osobistej, i rzeczowej członków Towarzystwa nietamowały, a z resztą pozostawić naturalnemu biegowi rzeczy, ułożenie się, czy-

li uproporcjonowanie maiątków poiedyńczych Właścicieli. Dosyć w tym na poparcie zdania naszego, przytoczyć usiłowane zaprowadzenie prawa Grachów, co do podziału gruntu, w starożytnym Rzymie, iakowe skutki przyniosły, o których to iako powszechnie wiadomych zamilczamy. Na próżno zaś Pan R. S. z roczuleniem wyraża ieszcze tę myśl, iż Włościanie nasi, nie są szczęśliwszemi od poddanych starożytnej Polski, w podobnym sposobie wyrzeczone zdanie, gdyby przez kogo innego, mniej znánego publicznie ogłaszanem było, musielibyśmy odpowiedzieć, iż dowodzi nieznaiomości Prawa, i Urządzeń Kraiu naszego; w którym Włościaninowi właściwiej Polakowi Królestwa Polskiego, iurydycznie rzeczy biorąc, nieużywaiącemu Praw Obywatelskich, zapewniana iest nietylko wolność Osobista, ale i nabycie własności nieruchomej, tak ziemskiej, iak i miejskiej, a po nabyciu dostąpienie tytułu Obywatelstwa. Czyliż więc takowy stan Wieśniaków naszych zwanych Włościanami, porównać możemy z poddanemi dawnej Polski? których życie i śmierć, prawie w ręku ich Pana zostawało. Przekonawszy się zatem iż Prawa nasze Wieśniakom wszelką opiekę zapewniaią, zgodziemy się na to, iż od nich samych, to iest od Jch pracowitości, i przemysłowości zależy korzystanie, z dobrodziejstwa prawa, to iest nabywanie Własności. Bo darmo nadanie Jm własności iak Panowie R. S. i O. S. żądaią zbyt filantropijnie, prócz zmienienia iednym pociągiem pióra, ustalonego Stanu Ekonomicznego Narodu naszego, na naturalnej drodze, od lat przeszło 20, odtąd czas ten liczyć zaczynam, kiedy włościanin praw Cywilnych używać zaczął, to iest od roku 1808, sprzeciwiałoby się nawet, tej ustalonej i przyiętej maxymie, z doświadczenia wieków i Narodów wypływaiącej, że urodzenie Osób między prywatnemi, żadnego prawa do godności, lub przywileiu, nadawać niepowinno, gdyż Włościanin dla tego, iż się takim urodził, według życzeń Panów S. S. własność ziemską, bez pracy odziedziczyłby, chociaż takową iak nadmieniliśmy, również z Szlachcicem za pomocą uzbieranego przez siebie Kapitału, prawnie nabyć może. Kończąc iednak to nawiasowe nasze spostrzeżenie przyznaiemy co Pan R. S. nadmienia, że w wielu miejscach a szczególniej w Woiewództwie Podlaskiem i Augustowskiem, Włościanie nieznaiąc nadanych Jm Praw, powolnemi są na wykonywane przez niektórych Właścicieli, na Osobach Jch bezprawia, i samowolności, a nawet i w innych Woiewództwach, zwłaszcza gdzie wielkie maiątki ieden Dziedzic posiada, nietak łatwo sprawiedliwości dostąpić mogą. Lecz tym wadom nie z prawa wynikaiącym, iuż to przez oświecenie Mieszkańców stósownie do Jch położenia, iuż to przez wybór Urzędników Administracyjnych i Sądowych, nieugiętego charakteru, zapobiedz można; a w tym z Panem M. lubo niezewszystkiem zgadzam się, że równie oświecenie Mieszkańców stósownie do prowadzonego przez nich sposobu życia, iak i ułatwienie środków sposobiącej się młodzieży na przyszłych Kapłanów Themidy, do nabycia wiadomości naukowych, obok prawdziwej Chrześcijańskiej moralności; części proiektowanego przez Nas zakładu, maiącego być Pomnikiem odświeżaiącym wiecznie pamięć, sprawiedliwego i wielkiego Monarchy, którego Rządy łaskawie dziś Panuiący Najiaśniejszy Cesarz i Król przedłuża, być powinno. — *L: O: Obywatel z Woiew: Płockiego.*

Kommissja Rządo: Spraw Wewnętrz: i Policji.

Ogłasza niniejszem Licytacją in minus na dostawę Wapna do Więzienia Jnkwizycyjnego w Warszawie. Jlość ogólnej dostawy, oznacza się na korcy 4,000, można iednak licytować częściowo czyli na partje, najmniej atoli 300 korcy wynoszące. Wapno to dostawionem być może, bądź na Plac fabryki w Possessji Nr 2349 przy ulicy Pawiej, bądź tylko do brzegu Wisły który wskazanym zostanie. Dostawa ugodzonej ilości Wapna, uskutecznić się winna w tym roku przed zimą. Wszyscy przeto maiący chęć podjęcia się tej dostawy, zechcą podać lub przesłać franco do Wydziału Policji w Kommissji Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji swe deklaracje opieczętowane, z dołączeniem próby Wapna, wyrażaiąc w tychże deklaracjach, iaką ilość korcy, z której Wapiarni, i po iakiej cenie, bądź na miejsce fabryki, bądź do brzegu Wisły, dostawić podejmuią się z domieszczeniem zarazem uwiadomienia, czy drzewem, czy węglami Wapno wypalaią. Termin do składania takowych deklaracji do dnia 20 Października r. b. zakreśla się. — Warszawa dn 29 Września 1830 r. — Minister Prezyduiący *T: Mostowski.* — Sekretarz Jeneralny *Aug: Karski.*

DONIESIENIA.

Dozor Magazynu Drzewa Rządowego i innych płodów Leśnych.

Na fundamencie Reskryptu Kommissji Rządowej

Przychodów i Skarbu z d. 7 Wrześni 1830 Nro 4874 i 65,500 podaie niniejszym do Publicznej wiadomości iż w dniu 14 Październ: r. b. w oczekiwaniu na Pretendentów od godzi: 9 zrana do 4 z południa w Magazynie Rządowym Drzewa na Solcu, odbędzie się za gotowe pieniądze in plus licytacja na sprzedaż drzewa sosnowego murszywego sztuk 21 różnej grubości, a to od summy ogólnej złp. 105. Wzywa przeto chęć maiących licytowania, aby się w dniu oznaczonym, w miejscu odbyć się maiącej licytacji znajdowali, a najwięcej daiący nieomylne przybicie otrzyma.— Warszawa dnia 7 Października 1830.— Jnspektor S ą c h o c k i. Kontroler K o z i a r s k i.

Na skutek dozwolenia Presidji T. C. W. M. i uchwały Rady familijnej, Ruchomości po niegdy Piotrze This, iakoto: Meble, Sprzęty domowe, i Narzędzia professji mosiężniczej itp. przedmioty sposobem publicznej licytacji w Warszawie przy ulicy Krochmalnej Nr 986, w dniu 19 b. m. i r. o godzinie 3 po południu za natychmiastnem uiszczeniem się, wyprzedane zostaną.— Reient Ptu War: Marcin C i e c h a n o w s k i.

Uwiadamia się niniejszym Szano: Publiczność, iż w Fabryce Jana Gejsnera przy ulicy Czerniakowskiej pod Nr 3041 Lit: A, oprócz Kobierców, wyrabiaią się ieszcze Kołdry wełniane, Flanella cienka lekarską zwana, Skarpetki, Pończochy wełniane, Gatki i Kaftaniki trykotowe; których tak w Fabryce iako i w Składzie tejże Fabryki przy ulicy Miodowej pod Nr 491 nabyć można.

O w c e H i s z p a ń s k i e c z y s t e n a s p r z e d a ż. Przez doświadczone w dobrach moich Gradobicie, pozbawiony znaczuej części Paszy, chcę w tym roku sprzedać z Owczarni moiej MACIOR młodych czystego rodu Owiec Lohmeńskich sztuk 100. Tryków młodych kilkadziesiąt. Wełnę z mej Owczarni (co udowodnię Kontraktami) sprzedaię ciągle od 120 do 140 talarów centnar 110 funtowy. W Jabłonce w Prusach wschodnich, o milę od miasta Ortelsburga (Szczytno) o mil 3 od granicznego miasteczka Polskiego Chorzele. —

von Fabeck Maior und Ritter.

Franciszek SCHMIDT Fryzjer Damski i Męzki przeprowadził się z ulicy Trębackiej na róg Senatorskiej i Bielańskiej pod Nr 466 do domu Wajcherta. Nabyć można u niego wszelkiej roboty Perukarskiej iakoto: Peruk, Loków, Boczków dla Dam, Pukli, Półperuczek, Szynionów, za cenę umiarkowaną; przyjmuie oraz wszelkie obstalunki tak z prowincji iako i w stolicy, a za spieszne wykonanie i w najnowszym guście ręczy.

W d. 8 b. m. zginął ZEGAREK cylinder, repetjer, złoty, mały, Damski, z kółkiem złotem i kluczykiem. Ktoby takowy znalazł, raczy oddać pod Nr 2739 ulica Wiejska do Pani Wiśniewskiej, za nagrodą.

Otworzoną została przy ulicy S. Krzyskiej po Nr 1322 KAWIARNIA pod firmą KAWA KUJAWSKA, w której w każdym czasie Szanow: Publiczności wszelkich Napoiów przy rychłej usłudze i miernej cenie dostać może.

ZEGAREK Damski złoty, z łańcuszkiem i ozdobami, z woreczkiem z małą ilością pieniędzy, oddano przed 3ma tygodniami do Sgo Krzyża. Właściciel zgłosić się może do Góry miłosierdzia tamże, lub do Proboszcza.

Urząd Zakładu Rządowo Górniczego Machin na Solcu.— Podaie niniejszem do wiadomości stronom interessowanym, iż w dniu 14 b. m. i r. o godz: 11 przed południem odbędzie się publiczna Licytacja w miejscu wyżej wyznaczonem, na dostawę Węgli drzewnych miar czterokorcowych 2,000. O warunkach tejże Licytacji w każdym czasie można się dowiedzieć w Kancellarji powyższego Zakładu. — Warszawa d: 6 Października 1830 r. — Pisarz Zakładu *J: Kossakowski*. — Kontroller *Juszyński*.

Osoby życzące nabyć OWCE z Owczarni W. Aloizego Biernackiego, uwiadamiaią się że to kupno pod korzystnemi dla nich warunkami uskutecznione być może. Transport przybył do Folwarku Wierzbno za Mokotowem.

Handluiący Ogrodnicy Rejber, polecaią się prześwietnej Publiczności z nowo odebranym transportem, najprzedniejszych CEBUL KWIATOWYCH Harlemskich, iak dawniej doniesiono, maią także wszelkiego gatunku nasiona; mieszkaią w Hotelu Lipskim pod Nr 603 przy ulicy Bielańskiej, i przyrzekaią sprzedawać za pomierną cenę.

SANKI Rossyjskie przywieziono w znacznej liczbie na przedaż, są na Nalewkach w domu Kuleszy Nr 2245.

Fabrykant Jnstrumentów muzycznych **mosiężnych wszelkiego rodzaiu, przybył do Warszawy z Wrocławia, i poleca się niemi Artystom i Amatorom muzyki. Te Jnstrumenta są**

w najnowszym guście, zastosowane do teraźniejszej metody, należycie zrobione, trwałe i ozdobne.— F. *Naumann* przy ulicy Elektoralnej Nr 794 Lit: C.

Osoba uzdatniona w Językach, iako też wszelkich przedmiotach, może przyiąć obowiązek KOR-REPETYTORA, przygotować Uczniów do każdej klassy Szkół Woiewódzkich, tu w Warszawie lub na Prowincji, dowiedzić się można przy ulicy Nowy Swiat Nr 1293, u Kupca.

W Składzie Makaronu przy ulicy Podwale pod Nr 524 dostać można OLIWY Lukieskiej świeżej w butelkach, zawieraiącej półtora funta Oliwy po złotych polskich 5.

Nowa Bibljoteka Polska Książek do abonowania utworzoną została w Księgarni S.H. *Merzbacha* przy ulicy Miodowej w domu *Lessla* Nr 486. Bibljoteka ta zawiera w sobie Zbiór wyborowy najcelniejszych i najinteressowniejszych dzieł Literatury ojczystej, obejmuiące tak dawniejsze iak i najnowsze utwory Polskich Pisarzy. Aby zaś takową przystępniejszą uczynić, cenę abonamentu na 4ry Tomy codziennie wymieniać się mogące, na miesięczne zł. 5 ustanowiłem. Bliższe warunki przy Katologu w Księgarni moiej gratis wydaiącym się, są wydrukowane. *S. H. Merzbach.*

DONIESIENIA Z BIORA INFORMACYJNEGO.

(1116.) Ktoby chciał nabyć 3 KONIE młode z CHOMONTAMI lub z KOCZEM w Fordek opatrzonym, zechce się zgłosić po dalszą wiadomość do Biora Jnformacyjnego.

(1062.) Jest do sprzedania 50,000 DACHÓWKI Karpiowki z dobrego materjału, bardzo dobrze wypalona, sprzedawaną być może cząstkowo lub całkowicie, których próby widzieć i o cenie dowiedzieć się można w Biórze Jnformacyjnem.

(1043.) Kiedy wody słone Siarczane przy Mieście Busku coraz nabywaią większej wziętości, dla nacisku gości codziennie się uczuwa większa potrzeba porządnych Budowli, powodowany tą myślą ieden z Obywateli Obwodu Stopnickiego wystawi Dom murowany dla wygody przybywaiących z Łazienką, Stajniami, Wozownią, i t. p. Dom ten chciałby odstąpić albo dać w zastaw za bardzo pomierną cenę, a przez co chce mieć sposobność przy wystawieniu nowej budowli przysłużyć się publiczności.

(1114) DOM z Officyną, obszernym Dziedzińcem i Ogrodem, na Przedmieściu Pradze przy Targu samym iest do zbycia za pomierną cenę, oprócz tego kilka domów na Pradze i wielka liczba rozmaitych Kamienic i Dworków w różnych częściach Warszawy, poruczono Biórowi Jnformacyjnemu sprzedaż lub na Dobra zamienić. Chęć przeto maiący podobne traktować Jnteressa zechce się zgłosić do Bióra Jnformacyjnego.

(1140) Ktoby miał do wydzierżawienia DOM a szczególniej niedaleko targów położony, z Dziedzińcem i Stajniami, za cenę 6,000 rocznie lub około, zgłosi się do Bióra Jnformacyjnego.

(1141) Ktoby chciał ulokować na pierwszej hipotece, Kapitał od 50 do 12,000 złp: na Kamienic położonych w Warszawie przy pryncypalnych ulicach, zechce się zgłosić do Bióra Jnformacyjnego.

(1136) Osoba posiadaiąca ięzyk niemiecki, łaciński, polski i francuzki, mogąca usposobić dzieci do klassy 4, życzy sobie przyiąć obowiązek Nauczyciela na Prowincji. Wiadomość w Biórze Jnformacyjnym.

(1133) Potrzeba do 100 korcy KONICZYNY czerwonej; maiący takową do zbycia zgłosi się do Bióra Jnforma:

Kilkunastu Officjalistów chcący być umieszczeni na posady prywatne, iako to: Rządcę Domów, Guwernerów, Guwernantek, Bony, Pisarze Fabryczni itp. raczą swój Adres przesłać do Bióra Jnformacyjnego.

Konie i Klacze maści karej, sztuk 25, z Pułku G. Kirasjerów wyranżerowane, w dniu 11 i 12 b. m. i r. będą wyprowadzone o godzinie 9 zrana na sprzedaż za żelazną brame.

Właściciel pozostałego Wyżła d. 6 b. m. w Trakcjerui przy ulicy Długiej w domu dawniej Potkańskich; za udowodnieniem i zwrotu kosztów, może go odebrać tamże.

Wczoraj wyciągnięte Nra 6.—28.—27.—37.—60.

TEATR NARODOWY. Jutro Opera *Turek we Włoszech.*

TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro 6 raz *Ja i On. Los na Loterją* i 9 raz *Autor w Kłopotach.*